

знання, формування доходів для цілей обох видів звітності, з метою зниження затрат бухгалтерів на визначення бази оподаткування податком на прибуток.

Вирішення цієї проблеми є необхідним, оскільки це дасть змогу досягти уніфікації і достовірності при ведення бухгалтерського обліку доходів і здійснення податкових розрахунків. Найкращим варіантом вирішення проблеми узгодження податкового та бухгалтерського обліку доходів є такий, коли на законодавчих засадах немає розбіжностей між даними бухгалтерського та податкового обліку.

Список використаних джерел:

1. Вильямс Ян. Справочник СААР с комментариями / Вильямс Ян. – М.: Инфра-М, 2000.
2. Закон України “Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні” від 16 липня 1999 р. № 996-XIV.
3. Закон України “Про оподаткування прибутку підприємств” Постанова ВРУ № 283/97-ВР від 22.05.97 р. (із змінами та доповненнями).
4. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку МСБО 18 “Дохід”.
5. Хендриксен Э.С., Ван Бреда М.Ф. Теория бухгалтерского учета / Хендриксен Э.С., Ван Бреда М.Ф.: [пер. с англ.] / Под. ред. проф. Я.В. Соколова. – М.: Финансы и статистика, 2000. – 576 с.

Науковий керівник: к.е.н., доцент Кулик Роман Романович

*Лиса Ганна,
студентка групи РКзм-51*

МЕТОДИ ОЦІНКИ НЕЗАВЕРШЕНОГО ВИРОБНИЦТВА

Достовірне визначення вартості незавершеного виробництва сприяє більш точному розмежуванню затрат за періодами та зростанню надійності фінансової звітності, а саме балансу – в частині оцінки запасів та затрат на звітну дату, звіту про фінансові результати – в частині визначення фінансового результату від реалізації продукції за звітний період.

Саме тому одним з найбільш важливих питань є визначення методів оцінки незавершеного виробництва.

Вибір методу оцінки залежить від певних факторів, які зображені на рис. 1.1.

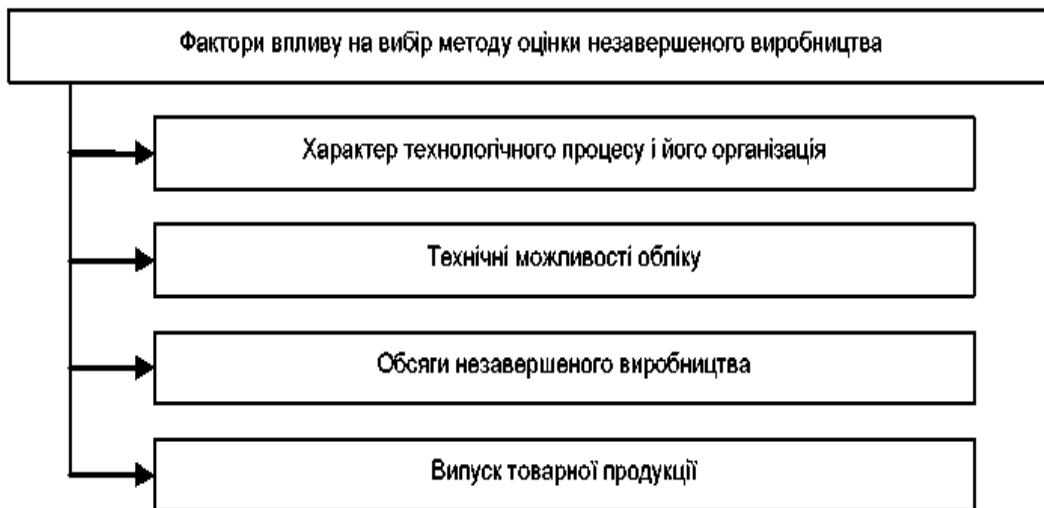


Рис. 1.1. Фактори впливу на вибір методу оцінки незавершеного виробництва

При обчисленні собівартості продукції витрати звітного місяця коригують на різницю у вартості незавершеного виробництва на початок і кінець місяця, тобто до вартості незавершеного виробництва на початок місяця додають витрати звітного місяця і вираховують вартість незавершеного виробництва на кінець місяця (рис. 1.1.)

Витрати звітного місяця (відкориговані)	=	Вартість незавершеного виробництва на початок місяця	+	Витрати звітного місяця	-	Вартість незавершеного виробництва на кінець місяця
---	---	---	---	-------------------------------	---	--

Рис. 1.1. Порядок визначення собівартості незавершеного виробництва

При оцінці залишків незавершеного виробництва слід керуватися нормами П(С)БО 9 “Запаси”, згідно з яким незавершене виробництво у вигляді незакінчених обробкою і складанням деталей, вузлів, виробів і незакінчених технологічних процесів, може оцінюватись:

- за найменшою з двох оцінок – первісною вартістю або чистою вартістю реалізації у разі втрати такими запасами первісно очікуваної економічної вигоди. При чому первісною вартістю запасів, які виготовляються власними силами, є їх виробнича собівартість установлена з урахуванням вимог П(С)БО 16 “Витрати”;
- за нормативними витратами.

На практиці велика кількість підприємств стикається з низкою проблем, пов’язаних з приведенням традиційної оцінки незавершеного виробництва у відповідність до вимог П(С)БО. А саме:

1) при використанні елементів нормативного обліку витрат здійснюється переоцінка незавершеного виробництва в системі бухгалтерського обліку, яка пов'язана із зміною норм витрат;

2) з метою дотримання такого принципу фінансової звітності як обачність, коли необхідно на дату складання фінансової звітності здійснювати переоцінку запасів (а, отже, і незавершеного виробництва), тобто запаси потрібно відображувати у звітності за найменшою з двох оцінок: первісною вартістю або чистою вартістю реалізації;

3) система управління потребує інформації про повну та обмежену собівартість незавершеного виробництва для прийняття управлінських рішень та визначення цінової політики підприємства. Таку інформацію надати фінансовий облік не може, оскільки первісна вартість незавершеного виробництва не включає адміністративних витрат та містить частку постійних загальновиробничих витрат;

4) для системи податкового обліку необхідним є визначення впливу переоцінки незавершеного виробництва, проведеної в системі бухгалтерського обліку, в частині складової “матеріали” у структурі незавершеного виробництва.

В цей же час в міжнародних стандартах фінансової звітності (МСФЗ) питання оцінки запасів, створених на підприємстві (в тому числі незавершеного виробництва), достатньо врегульовані та спрямовані на потреби різних категорій користувачів. Зокрема, підходи до оцінки запасів у МСФЗ 2 підтримують методи, які сприяють ефективному управлінню витратами в умовах конкурентної ринкової економіки. В умовах гармонізації вітчизняного фінансового обліку з світовою практикою питання оцінки незавершеного виробництва для цілей фінансової звітності потребують свого вирішення [3].

Відповідно до МСФЗ в собівартість незавершеного виробництва необхідно включати такі групи витрат:

- виробничі змінні прямі витрати;
- виробничі змінні непрямі витрати;
- виробничі постійні витрати.

Незавершене виробництво оцінюють в розрізі статей, передбачених для калькуляції собівартості готової продукції, за винятком статті “Втрати від браку” і окремих калькуляційних статей витрат, що відносяться, як правило, тільки на товарну продукцію (інші виробничі витрати). Втрати від браку та інші виробничі витрати включають щомісячно до складу виробничої собівартості випущеної товарної продукції [2]. Отже, ці калькуляційні статті витрат не входять до оцінки незавершеного виробництва. Виняток становлять лише підприємства з індивідуальним та дрібносерійним виробництвом, де втрати від браку враховуються при оцінці незавер-

шеного виробництва лише за умови, що вони належать до певного замовлення, яке ще не закінчено.

У більшості галузей промисловості неможливо відобразити в обліку витрати на готову продукцію та продукцію, що залишилась в незавершеному виробництві, тому існує ряд методів визначення обсягів незавершеного виробництва, які відрізняються від тих, які були розглянуті нами. Дослідниця Н.А. Ілюхіна відносить до числа таких методів продуктивний метод [3, с. 61].

Сутність цього методу полягає в тому, що незавершене виробництво в добувних галузях промисловості носить, як правило, стабільний характер. Витрати на незавершене виробництво в цілому за підприємством складаються з двох структурних частин:

- 1) витрати на незавершене виробництво всіх виробничих підрозділів підприємства;
- 2) витрати на залишки напівфабрикатів власного виробництва (на звітну дату).

Таким чином, розрахунок витрат на незавершене виробництво може здійснюватись в три етапи: оцінка незавершеного виробництва підрозділів; визначення витрат на залишок напівфабрикатів власного виробництва; оцінка незавершеного виробництва в цілому по підприємству.

Отже, вибір методу оцінки незавершеного виробництва є досить серйозним завданням. Його вирішення багато в чому залежить від специфіки галузей, в яких працюють підприємства і має прийматися виходячи з:

- реальної можливості застосувати той чи інший метод на практиці;
- необхідності скорочення трудомісткості облікових процедур при допустимому рівні достовірності проведеної оцінки;
- наявності та можливостей автоматизованої системи ведення обліку;
- підвищення вимог до прозорості обліку, уніфікації облікових процедур і послідовності облікової політики.

З переходом України до ринкових відносин ритмічність роботи підприємств стала визначатись конкурентоспроможністю продукції. Виявилось, що в більшості підприємств продукція не користується попитом, а отже, підприємства працюють не ритмічно і не на повну потужність.

За таких умов значно коливається собівартість виготовленої протягом місяця продукції. При цьому зміни обсягів незавершеного виробництва повинні відповідати змінам обсягів виготовлення продукції. Однак, на практиці вплив незавершеного виробництва на результати господарювання на багатьох підприємствах ігнорується, що призводить до необґрунтованого збільшення витрат у незавершеному виробництві.

Список використаних джерел:

1. Голов С.Ф. Бухгалтерський облік в Україні: аналіз стану та перспективи розвитку: Монографія / С.Ф. Голов. –К.: Центр учбової літератури, 2007. - 190 с.
2. Пархоменко В. Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку фінансових витрат / В. Пархоменко // Все про бухгалтерський облік. - 2011. - №14. - С. 43-46.
3. Илюхина Н.А. Оценка незавершенного производства в промышленности / Н.А. Илюхина// Аудиторские новости. 2005. - №3. – С.60-64.

Науковий керівник: к.е.н., доцент Кулик Роман Романович

*Лобур Мар'яна,
студентка групи РКзм-51*

ДЕЯКІ АСПЕКТИ ОРГАНІЗАЦІЇ АУДИТУ ВИТРАТ НА ВИРОБНИЦТВО ПРОДУКЦІЇ

Як у вітчизняній так і у зарубіжній економічній літературі методологія аудиту витрат описана достатньо всесторонньо. Однак, вона не повністю враховує зміни, що відбулися в інформаційному забезпеченні управління підприємств в умовах формування ринкових відносин на Україні. У зв'язку з переходом обліку і звітності до національних стандартів і поступовим розмежуванням його на фінансовий і управлінський, одночасно вирішується питання поділу аудиту на зовнішній і внутрішній з притаманними йому новими функціями і об'єктами контролю.

Незважаючи на різні функції, які виконує зовнішній і внутрішній контроль, в основі їх методики лежать одні і ті ж прийоми і способи. Відмінність полягає лише в об'ємі інформації, яку виконує внутрішній і зовнішній контроль. Методика зовнішнього аудиту має орієнтацію на зовнішніх користувачів, а методика внутрішнього аудиту – на потреби управління підприємством. Ситуаційна спрямованість внутрішнього аудиту повинна давати змогу впливати на вибір управлінських рішень і на кінцевий результат господарської діяльності.

На промислових підприємствах методика аудиту витрат є системою засобів, якими здійснюють перевірку їх діяльності з метою вивчення законності, економічної доцільності, документальної обґрунтованості господарських операцій і процесів, пов'язаних з використанням матеріальних, трудових і фінансових ресурсів, стану, зберігання і використання сировини та товарно-матеріальних цінностей.